

ἤδη ὑπὸ τοῦ γήρωσ, ὡς λέγει ὁ Ἀγαθίας, ἀνέλαβε τὸ ἔργον μετὰ θαύμαστῆς τῆ ἀληθείᾳ προθυμίας καὶ δραστηριότητος. «Καὶ τοίνυν ὁ πρεσβύτης διὰ μακροῦ αὐθις χρόνου θώρακά τε ἐνδύς καὶ κράνος ἀναδησάμενος, καὶ ἅπαν τὸ ἐκ παίδων αὐτῷ ξυνειθισμένον περιβαλλόμενος σχῆμα, ἀνενοῦτο τῇ μνήμῃ τὰ φθάσαντα καὶ ἐνέαξε τῇ προθυμίᾳ· τοῦτον γὰρ τὸν ἀγῶνα ὑστατον ἐν τῷ οἰκείῳ βίῳ ἀπεργασάμενος οὐχ ἦσσαν ἀπηνέγκατο κλέος ἢ ὁπότε τὰ κατὰ Βανδήλων τε καὶ Γότθων ἀνεστήσατο τρόπαια. Ἡ γὰρ τῶν προξυμβεβηκότων ἀνάγκη καὶ ἡ περὶ τοῦ μέλλοντος ἀμυχανία τὴν τε ἐγγχείρησιν μείζονα ἔδειξε καὶ γαυροτέραν καὶ τὴν νίκην ἀσμενεστάτην». Τφόντι συνέρρευσαν μὲν περὶ αὐτὸν πλείστοι ὅσοι τῆς πόλεως καὶ τῶν ἀγρῶν κάτοικοι, αὐτὸς δὲ καλέσας ἅπαντας τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὕρισκομένους ἀρχαίους συναγωνιστὰς καὶ συγκροτήσας ἐξ αὐτῶν μικρὸν ἱππικὸν σῶμα ἀνδρῶν τριακοσίων, καὶ ἐπὶ τούτων ἰδίως ἐρειδόμενος ἐξέρχεται τοῦ ἄστεως, παρασύρει τοὺς πολεμίους εἰς χώρον στενόν, ὅπου τὸ πλήθος οὐδεμίαν παρεῖχεν· αὐτοῖς ὠφέλειαν, καὶ κατατροπώσας αὐτοὺς ἐνταῦθα ἠνάγκασε νὰ στρέψωσι τὰ νῶτα. Μετὰ τὸ πρῶτον τοῦτο κατόρθωμα ὁ Βελισάριος ἠδύνατο, ἐνισχύων τὴν μικρὰν αὐτοῦ στρατιάν καὶ ὠφελούμενος ἐκ τῆς καταπλήξεως τῶν βαρβάρων, νὰ καταδιώξῃ αὐτοὺς καὶ νὰ ἐπενέγκῃ τὴν ὀλοσχερῆ αὐτῶν φθοράν. Ἄλλ' ὁ ἐνθουσιασμός ὃν παρήγαγεν ἡ νίκη τοῦ ἀνδρός παρὰ τῷ δήμῳ Κωνσταντινουπόλεως· καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἐπιχειμένου κινδύνου ἀπαλλαγὴ ἀνεξωπύρησαν τὸν φθόνον τῶν ἐν τέλει, οἵτινες παρέστησαν εἰς τὸν Ἰουστινιανὸν ὅτι δὲν συμφέρει εἰς τὴν βασιλείαν νὰ δοθῶσι τῷ Βελισαρίῳ ἀφορμαὶ μειζόνων θριάμβων· καὶ ὁ Ἰουστινιανός, ὅστις ὅσῳ μᾶλλον ἐγήρασκε τόσῳ μᾶλλον ἔδιδεν ὧτα ἀκροάσεως εἰς τοιαύτας διαβολὰς καὶ ὑπονοίας, ἀνεκάλεσε τφόντι τὸν Βελισάριον, ὥστε οἱ Οὐννοι ἐξηῆλθον μὲν τοῦ μακροῦ τείχους ἀλλὰ μὴ βλέποντες ἑαυτοὺς διωκομένους παρ' οὐδενὸς ἐστρατοπέδευσαν περὶ Ἀρκαδιούπολιν καὶ Πέρινθον, πρὸς δυσμὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκεῖθεν δὲ ὀρμώμενοι ἐξηκολούθησαν δηοῦντες ἀνέτως τὴν πέραν χώραν. Ἐκεῖ προσῆλθον πρὸς τὸν Ζαβεργάν μετὰ τινα χρόνον καὶ αἱ δύο ἄλλαι μοῖραι, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἐπὶ τὴν Θρακικὴν χειρσόνησον ὀρμήσασα ἀπεκρούσθη ἐκεῖθεν διὰ πολλῆς ζημίας ὑπὸ νέου τινὸς στρατηγοῦ, Γερμανοῦ τοῦ Λωροθέου καλουμένου, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν Ζαβεργάν, ἡ δὲ, ἀφοῦ διήλθε Μακεδονίαν καὶ Θεσσαλίαν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκπορθῆσῃ τὰς Θερμοπύλας ὑπὸ ἀποχώσεως δυνάμεως κατεχομένης. «Τοιγάροι ἀποχωρήσαντες καὶ οἶδε τῆς ἐπὶ τὴν Θράκην εἶχοντο πορείας, ὡς ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ εἰκὸς τοῖς ὁμοφύλοις προστεθησόμενοι· καὶ κοινῇ τὸ λοιπὸν ἐξ τὰ σφέτερα ἐπανήξοντες». Ἄλλ' ὁ Ζαβεργάν δὲν ἀπεφάσισε νὰ ὑποχωρήσῃ ὀριστικῶς εἰμὴ ἀφοῦ ὁ Ἰουστινιανὸς ἐξηγόρασε διὰ χρυσίου ἱκανοῦ τοὺς αἰχμαλώτους. «Οὕτω τε μόλις ἐπαύοντο λεηλατοῦντες καὶ τῆς οἴκαδε εἶχοντο πορείας», λέγει ὁ Ἀγαθίας προσεπιφέρων ὅτι εἰς μὲν τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως αἱ συνθήκαι αὐταὶ ἐφάνησαν ἀγεννεῖς καὶ αἰσχροὶ καὶ ἀνελεύθεροι, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶδον καὶ ἐθαύμασαν τὴν πρόνοιαν τοῦ βασιλέως· διότι ὁ Ἰουστινιανὸς ὑποκινήσας ἕτερόν τινα τῶν Οὐννων ἡγεμόνα κατὰ τοῦ Ζαβεργάν προεκάλεσε φοβερὰν καὶ διαρκῆ μεταξὺ αὐτῶν σύγκρουσιν, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας τὸ κράτος ἀπῆλλάγη τῶν προσβολῶν τοῦ ἔθνους ἐκείνου.

Ἐν γένει δὲ αὕτη ὑπῆρξεν ἡ τελευταία ἀξιωματικὸς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἐπιδρομὴ· καὶ αὕτη εἶναι τὸ τελευταῖον γεγονός τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀγαθίου ἀναφερόμενον, τοῦ ὁποίου ἐνταῦθα καταπαύουσιν αἱ ἱστορίαι. Ὁ Ἀγαθίας, κατὰ τὸ ὕφος τοῦ λόγου καὶ τὴν εὐφυίαν καὶ τὴν περὶ τὰ πολεμικὰ καὶ πολιτικὰ πράγματα ἐμπειρίαν εἶναι κατώτερος μὲν τοῦ Προκοπίου, ἀνώτερος δὲ τῶν πλείστων ἐκ τῶν κατόπιν ἐπελθόντων χρο-